

Man gør det, at man udvider arbejdskravet til de under 25-årige fra 12 til 18 måneder, for at de kan komme over på over 25 år-satsen, så man kan spare 65 mio. kr. Det er måske overflødigt at nævne, at man fra regeringens side har ladet det, der hedder aktiveringsperioderne, komme med i dette udvidelseskrav, således at de 18 måneder kommer oven i aktiveringsforløbet. Med regeringens forslag er man altså i kommunerne stort set i stand til permanent at holde alle under 25 år på 5.600 kr., fra de kommer ud af 9. klasse og fremefter.

Vi ser det som en regulær chikane mod unge mennesker, og vi undrer os over, at den ligestilling, som Venstre taler om, den ligebehandling af mennesker, der skal være gældende, åbenbart ikke skal gælde dem, der er 24, 25, 26, 27 eller 28 år. Der sætter man en grænse på 25 år for mennesker, der ellers er i samme situation.

Som tidligere nævnt mener vi fra Enhedslistens side, at man skulle gå en helt anden vej i stedet for at foretage disse økonomiske overgreb mod unge mennesker, som man jo allerede startede for flere år siden, og som blev forstærket i 1994, og som man så nu i 1995 planlægger at forstærke yderligere. Og vi kan altså ikke gøre andet end at opfordre regeringen til at gå en anden vej.

Det er udmærket, at man øger indsatsen, men som sagt er regeringens planer et sammenstium af nogle ideer om at give de unge bedre muligheder for beskæftigelse og uddannelse og så en række forringelser, og det er desværre forringelserne, der er det fremherskende i det nuværende udspil.

Hvis regeringen ønsker en tilnærmelse mellem de forskellige ydelser: ydelserne til dem, der er under uddannelse, og ydelserne til dem, der er på aktivering, og andre ydelser, kan det jo bl.a. opnås ved, at man forhøjer statens uddannelsesstøtte, skoleydelse m.v. På det punkt går regeringen desværre den helt forkerte vej. Med et 6-måneders-beskæftigelseskrav kan man næppe have nogen motivation til at søge uddannelse, hvor man jo bliver lige så dårligt behandlet af regeringen.

Så hvis regeringen ønsker, at flere unge skal uddanne sig, kan man jo starte med at afskaffe adgangsbegrænsningen og forbedre forholdene på erhvervsskolerne, så det bliver mere attraktivt for de unge. Det er næppe ved at opfinde nye, sofistikerede ungdomsuddannelser, som kun opfylder nogle behov i forskellige ministerhoveder, man bliver i stand til at ændre på det forhold.

L 23 er ikke et lovforslag, vi kan støtte, men det har man sikkert allerede forstået; og hvis der er nogen, der i deres fantasi havde forestillet sig det, må jeg bare sige, at vedtagelsen af den slags svineri bliver uden vores stemmer.

Man har hørt om pisk og gulerod-metoden, men regeringen har åbenbart over for unge mennesker valgt en politik, der hedder pisk og pisk-metoden.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Ideen med L 23 er jo netop at fjerne nogle af de barrierer, der kan være for, at unge mennesker går i gang med en uddannelse, og nogle af barriererne kan jo være, at de får en højere ydelse, når de ikke er i uddannelse, end når de er i uddannelse, og jeg var da glad for, at hr. Bruno Jerup erkendte, at der kunne være en idé i at harmonisere ydelserne. At han så har den naive forestilling, at man bare kan sætte SU-ydelsen op, kan selvfølgelig ikke undre, men derudover vil jeg gerne takke for den tilslutning, der var til lovforslaget.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af lovforslag nr. L 24: Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsgrunduddannelse m.v. (Aktivering af unge). Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (Fremsat 4/10 95).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 17 og 18 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

17) Første behandling af lovforslag nr. L 25: Forslag til lov om ændring af lov om erhvervs-skoler. (Aktivering af unge).

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen).
(Fremsat 4/10 95).

18) Første behandling af lovforslag nr. L 26: Forslag til lov om ændring af lov om erhvervs-uddannelser. (Ad hoc-udvalg).

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen).
(Fremsat 4/10 95).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Vagn Christensen (S):

Da vores ordfører, fru Anne-Marie Meldgaard, ikke kan være til stede her i dag, skal jeg på Socialdemokratiets vegne fremføre følgende ordførerbemærkninger:

Regeringens mål med uddannelse til alle er stadig væk ledetråden i de uddannelsespolitiske tiltag, som Socialdemokratiet kan tilslutte sig. De forslag, vi i dag skal forholde os til, falder i tråd med dette og henvender sig netop til en overset gruppe af unge, nemlig dem, der af vidt forskellige årsager enten ikke er kommet i gang med eller er droppet ud af en uddannelse, typisk de lidt ældre unge, som heller ikke har formået at bide sig fast på arbejdsmarkedet som ufaglærte.

Vi har alle en forpligtelse til at tage vare på disse unge, og intentionerne i regeringens program: hurtigere i job og uddannelse, får tilslutning fra Socialdemokratiet.

Hvad angår EGU til unge dagpengemodtagere, er det hensigtsmæssigt, at der åbnes for lige muligheder for at opnå et ensartet grundlæggende uddannelsesniveau på linje med de muligheder, unge i bistandssystemet kan benytte sig af.

Det er for Socialdemokratiet vigtigt, at der er tale om et uddannelsesstilbud, der er overskueligt, og som er kompetencegivende, og at uddannelsen umiddelbart kvalificerer til arbejdslivet. EGU, som vi kender det i den kommunale aktiveringsordning, er tænkt som en opstart til en egentlig erhvervsuddannelse, og

EGU for unge dagpengemodtagere skal også ses som en igangsætter til en ordinær erhvervsuddannelse.

Derfor er det vigtigt, at kvaliteten af uddannelsen bliver fastholdt på et niveau, der svarer til 2. skoleperiode i det ordinære erhvervsuddannelsessystem, da betingelserne for direkte overgang til en erhvervsuddannelse fastholdes. Det er vigtigt, at vi ikke skaber korte uddannelser, som vil være en blindgyde eller en bremsekloks enten i forhold til en efterfølgende uddannelse eller til vilkårene på arbejdsmarkedet.

Den del af EGU-lovforslaget, som handler om at tilvejebringe mere ensartede økonomiske vilkår mellem EGU og aktiveringsordningen, hilser vi velkommen. Det er på tide, at det bliver sådan, at det ikke er ydelsernes størrelse, der er afgørende for, om de unge kommer i gang med en uddannelse.

Endelig hilses det, at erhvervsskolerne nu får mulighed for at udbyde EGU til dagpengeforsikrede unge, velkommen. Det vil åbne mulighed for, at endnu flere fortsætter i en egentlig erhvervsuddannelse med tilskrivning af opnået merit.

Socialdemokratiet ønsker at tilskynde til en styrkelse af kortvarige uddannelsesstilbud til unge, der ikke er motiverede for en længerevarende uddannelse. Derfor har det andet forslag i pakken, som omfatter etablering af nye særlige uddannelsesforløb af 18 måneders varighed, i særdeleshed Socialdemokratiets bevågenhed, og der skal ikke herske tvivl om, at vi vil følge disse tiltag nøje. Socialdemokratiets tilslutning til dette forslag er betinget af, at kvaliteten i uddannelserne sikres, og at de ikke vil fremstå som en pengemaskine til at rette op på skolernes økonomi.

Indholdet af disse uddannelsesstilbud skal være af en sådan karakter, at de umiddelbart kvalificerer til arbejdslivet og motiverer de unge, altså giver dem blod på tanden til at fortsætte i uddannelsessystemet med henblik på at få en faglig grunduddannelse for efterfølgende at kunne bide sig fast på arbejdsmarkedet. Det er vigtigt for os at fastholde arbejdsmarkedets parters indflydelse på udviklingen og tilrettelæggelsen af forløbene, og vi tager det for givet, at den ikke tilsidesættes, selv om den ikke direkte er nævnt i forslaget. Begrundelsen er selvfølgelig, at vi ikke ønsker at permanentgøre et lavt uddannelsesniveau i forhold til det ordinære EUD-område.

I forlængelse af det vil jeg understrege, at forslaget om ad hoc-udvalg kun vil få Socialdemokratiets tilslutning til ministerbemyndigelsen, hvis det i forbindelse med etablering af nye uddannelser er en sidste udvej – forstået på den måde, at det faglige selvstyres mulighed for at opnå en godkendelse af uddannelserne er afprøvet og opbrugt, inden ministeren bruger sin bemyndigelse. Socialdemokratiet ønsker ikke at angribe det faglige selvstyre.

Med disse bemærkninger ser jeg frem til et hurtigt og konstruktivt udvalgsarbejde, som munder ud i en beslutning til gavn for de uddannelsessøgende.

Anders Mølgaard (V):

På denne smukke efterårsaften i oktober er jeg egentligt mest sindet at starte i den rosende ende med kommentarer til L 26, men desværre synes jeg også, det er på sin plads at slutte i den modsatte ende med hensyn til karakteren af tillægsordene, når talen falder på L 24 og L 25.

Men altså først nogle venlige efterårskommentarer til ad hoc-udvalgsideen:

Dybest set drejer dette forslag sig om noget så fundamentalt som de faglige udvalgs eventuelle monopolsituation med hensyn til at bygge nye veje i vort uddannelsessystem. Her vil jeg gerne slå fast med syvtommersøm, at vi i Venstre naturligvis er af den såre logiske opfattelse, at de brede motorveje i erhvervsuddannelsessystemet skal projekteres og anlægges og bygges af arbejdsmarkedets parter. Forklaringen er enkel: De er som oftest tættest på virkeligheden. De er som oftest de eneste aktører, der har mulighed for at pejle sig ind på fremtidens fyr-tårne i uddannelsessystemet, nemlig hvilke kvalifikationer såvel menneskeligt som fagligt der skal til i fremtiden, som fremtidens generationer altså skal have i rygsækken for at honorere kravene på fremtidens arbejdsmarked.

Men når talen så falder på begrebet monopol, siger vi fra i Venstre. Der skal naturligvis være mulighed for, at andre aktører kan projektere mindre, lokale vejsystemer – af den simple grund, at uden en ventil risikerer vi et rustangreb og at få alt for meget beton i uddannelsessystemet, hvor dynamik og fleksibilitet i virkeligheden er de centrale kodeord.

Jeg må også tilstå, at jeg i hvert fald ikke foreløbig glemmer alle de benspænd og den trækken i langdrag af fornuftige EGU-tiltag, som nogle her i forsamlingen husker, og at der simpelt hen var visse interesseorganisationer, som

af egoistiske årsager – således opfatter jeg det i hvert fald – forsøgte at spænde ben for dem og i virkeligheden ikke tog udgangspunkt i de unges interesser. Så jeg mener, at den EGU-oplevelse, som nogle af os har haft tæt inde på livet, er et godt eksempel på, at det er meget nødvendigt med en ventil, og at det ikke altid er rigtigt, at arbejdsmarkedets parter skal have monopol på at bygge motorveje og landeveje i uddannelsessystemet.

Jeg tror faktisk også, at denne ventil vil virke som en positiv og tiltrængt motivationskilde i visse brancher og i dele af uddannelsessystemet.

Så vi er altså i Venstre principielt positive over for i visse situationer at anvende den foreslåede ventil for at sikre den nødvendige dynamik.

Men naturligvis vil vi under udvalgsarbejdet have sikkerhed for, at der er en fornuftig besætning af ad hoc-udvalgene, altså sådan at det sikres, at deres arbejde også har hold i virkeligheden og ikke udvikler sig til et virkelighedsfjernt studiekredsarbejde.

Men nu til de mindre venlige bemærkninger med hensyn til L 24 og L 25:

Det fundamentale spørgsmål for Venstre er, om de foreslåede tilbud til de ældre unge er optimale eller man simpelt hen via forslagene gør den gruppe af unge en kæmpe bjørnetjeneste. Spørgsmålet er simpelt hen, om man med hensyn til Mette på 24 år og Peter på 25, som har gået ledige i flere år, i virkeligheden bedst tilgodeser deres reelle behov ved at sende dem på skolebænken i endnu halvandet år i et såkaldt kvalificerende forløb på et værksted.

Tror man virkelig, at Mette og Peter skriger på uddannelse efter at have gået ledige i flere år? Jeg er ret sikker på, at det, de har mest behov for, faktisk er et ægte job og gerne som jobtræning i det private erhvervsliv.

For mit eget vedkommende må jeg tilstå, at det faktisk lugter lidt i retning af det, vi oplevede i forbindelse med PKU, altså alt for meget af »som om-aktiviteter«, og jeg tror som sagt, at jobtræning i det private erhvervsliv vil være mere relevant. Jeg fornemmer faktisk også en undertone i L 24 og L 25, som jeg ikke bryder mig om, og de sætninger, jeg ikke bryder mig om, er ligefrem argumenter i retning af, at demografien og den ledige kapacitet på erhvervsskolerne faktisk kan være et selvstændigt argument for at inddrage disse skoler. For mig at se er det simpelt hen ikke et selvstændigt eller legitimt argument i sig selv. Der må ikke

være en antydning af et slet skjult skalkeskjul for at hjælpe erhvervsskolerne i dette her.

Der er ingen tvivl om, at handelsskolerne og de tekniske skoler trænger til en konkret håndsrækning, og vi ved også, at der senere på samlingen vil blive en debat eller en disput om det her i salen, og der vil komme et initiativ fra Venstre og Det Konservative Folkeparti i løbet af kort tid.

Der er altså behov for at styrke motorvejene, altså handelsskolerne og de tekniske skoler, men det skal ikke foregå på denne måde.

Som sagt var der både lidt ris og lidt ros. Men vi bakker den mulighed op, at ministeren kan skabe sikkerhed for, at andre aktører kan lave nogle små lokale veje eller grusveje; men når det er sagt, er det altså også vigtigt, at vi ikke opbevarer unge, der har gået ledige i mange år, i mere eller mindre tilfældige »som om-aktiviteter«.

Frank Dahlgaard (KF):

Det Konservative Folkeparti ser overvejende positivt på alle tre lovforslag: L 24, L 25 og L 26. Disse forslag sigter mod at hjælpe de bogligt svage unge på vej mod en kompetencegivende uddannelse.

Det Konservative Folkeparti vil i den forbindelse ikke undlade at gøre opmærksom på, at de problemer, vi står med i dag i relation til de unge – det drejer sig jo om, at mange af de unge ikke har nogen motivation eller er meget svagt funderede i deres grundlæggende skolekunderskaber – havde været væsentligt mindre, hvis vi havde haft en folkeskole, der havde levet op til sine opgaver. Jeg kan ikke undlade at henvise til det interview, der var med Metalarbejderforbundets formand, Max Bæhring, i dagbladet Politiken i går, og hvori han fremsatte en særdeles stærk kritik af folkeskolen, en kritik, som Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig et hundrede procent.

Generelt vil jeg i øvrigt sige vedrørende L 24 og L 25, at vi jo nærer en vis bekymring med hensyn til, om der nu bliver råd til at styrke erhvervsskolerne tilstrækkeligt, når der skal bruges penge på disse nye uddannelsesforløb. For Det Konservative Folkeparti vil ikke medvirke til, at der skal oprettes nye uddannelser på bekostning af kvaliteten af de eksisterende uddannelser. OECD har for ikke alt for længe siden påpeget, at danske erhvervsskoler er forsømte. Det må ikke gå ud over de eksisterende, jeg ved ikke om det er motorveje eller landeveje, når der nu skal anlægges nogle nye stier.

Jeg vil også benytte lejligheden til at sige, at behovet for bedre studie- og erhvervsvejledning i folkeskolens ældste klasser er stort, og at det vokser med disse nye forslag, som jo ikke gør uddannelsessystemet mere overskueligt, tværtimod. Så der er behov for en sådan styrkelse.

Og så kan jeg ikke lade være med at nævne, at i hele komplekset af lovforslag om hurtigere at få de unge i job eller uddannelse – og det er jo positivt – savner vi noget om lønnen. Det kører jo hele tiden på arbejdskraftens kvalitet, på opkvalificering og bedre uddannelse. Det er også meget godt, men der er flere knapper at trykke på. Der er jo også det, som har været påpeget i snart mange år, også af sagkyndige, nemlig muligheden for en lidt lavere startløn for de unge, altså hele spørgsmålet om en indslusningsløn. Det er man altså meget tilbage for fra regeringens side. Det kunne vi godt have ønsket os at der var noget om.

Så vil jeg konkret sige noget om hvert af lovforslagene:

For så vidt angår lovforslag nr. L 24 om erhvervsgrunduddannelserne, hvor man altså foreslår et erhvervsgrunduddannelsesforløb på 1½ år for unge mellem 19 og 25 år, der har 1 års arbejds erfaring af en eller anden slags, måske på en burgerbar eller sådan noget, og at de så får en ydelse på, hvad jeg har forstået er halvdelen af dagpengemaksimum, dvs. ca. 5.500 kr. om måneden, er vi positive over for sigtet med det, men vi vil sige, at unge, som ikke har en kompetencegivende uddannelse, så vidt muligt bør ledes ind i de ordinære ungdomsuddannelser.

Dette her skal være noget, som er ekstraordinært, og som ikke, jeg havde nær sagt udvikler sig til en slags børnelokkervirksomhed, hvor man lokker nogle, som godt kunne gennemføre et ordinært forløb, over i noget andet. Det er vi lidt betænkelige ved, men det kan jo vente til en drøftelse i udvalget. Men Det Konservative Folkeparti erkender, at der er en gruppe unge, som ikke evner eller ikke er motiverede til at begynde en ordinær uddannelse, og for denne gruppe kan denne ændrede EGU være et relevant tilbud.

For så vidt angår lovforslag nr. L 25 om ændring af erhvervskoleloven, således at der bliver nogle værkstedsbaserede forløb af op til 18 måneders varighed, vel først og fremmest på de tekniske skoler og med en ydelse, som altså ikke er SU-ydelsen, men halvdelen af dagpengemaksimum, er vi også positive over for det. Det åbner mulighed for, at unge stifter bekendt-

skab med erhvervsskolerne under EGU-forløbet og derved kan motiveres til en efterfølgende erhvervsuddannelse. Det er positivt.

Man kan spørge sig selv, og det kan jeg spørge ministeren om nu: Betyder dette her, at man f.eks. på en teknisk skole, måske oven i købet i samme klasse, kan opleve, at nogle får SU for udeboende, dvs. ca. 3.500 kr. om måneden, og at andre får denne skoleydelse eller godtgørelse, eller hvad den nu kaldes, på omkring 5.500 kr.? Er det rigtigt forstået?

Man foreslår også i lovforslaget, at der opføres med nogle relativt høje taxametertakster. Dertil knytter der sig for os at se to betæneligheder: For det første må disse høje taxametertakster efter Det Konservative Folkepartis opfattelse ikke føre til, at det beløb, der skal til for at kvalitetsudvikle erhvervsskolerne – handelskolerne og de tekniske skoler – bliver mindre. Det var det, jeg nævnte i starten. For det andet kan disse høje taxametertakster føre til en skævvridning af skolernes tilbud, sådan at man trækker lærerkræfterne over på disse nye forløb på bekostning af det, der allerede eksisterer. Det ønsker vi også at sikre os imod sker.

Så til det tredje forslag i denne pulje, nemlig det om ad hoc-udvalgene. Det er vi helt på linje med Venstre meget positive over for. Vi mener, at der er et reelt problem i, at arbejdsmarkedets parter tænker fagopdelt, og at deres interesse for og bevågenhed over for tværfaglige uddannelser af forskellig art ikke er, som den burde være, måske fordi der opstår problemer med hensyn til, hvem der efterfølgende, når disse tværfaglige er uddannet, så skal organisere dem – hele den kamp. Der ønsker vi, at der skal ske et brud på disse stivnede, forhistoriske faggrænser, og derfor synes vi, det principielt er en god ting, at man ikke bare skal være afhængig af arbejdsmarkedets parter og de faglige udvalg, men at man fra folkestyrets og dermed regeringens og ministerens side kan nedsætte sådan noget.

Jo, der er behov for korte uddannelser, som går på tværs af faggrænserne, og arbejdsmarkedets parter skal ikke kunne bestemme alt; det er vi enige i. Men der knytter sig nogle forskellige betæneligheder til det, som vi også skal se på i udvalget.

Der er én ting til, som jeg ønsker at sige her, og det drejer sig om det, der står sidst i lovforslaget, nemlig under punkt 6 i bilaget, hvor der i § 42, stk. 2, i selve loven står: »Det faglige udvalg« – og det er altså det, der skal ændres, og nu skal også det nye ad hoc-udvalg føjes til -

»eller den, som udvalgene bemyndiger hertil, har til enhver tid uden retskendelse og mod behørig legitimation adgang til virksomheder, som har ansat elever, med henblik på tilvejebringelse af oplysninger om de uddannelsesmæssige forhold i virksomheden.«

Dér er vi lidt bekymrede for det med, at man fra myndighedernes side uden videre kan vade ind uden retskendelse i en privat virksomhed. I disse tider, hvor man er begyndt at tale om, at grundloven skal overholdes, synes jeg, det er en af de ting, vi skal se på. Det er jo ikke noget, der er nyt i forhold til den gamle lov, men det er en af de ting, vi ikke kan lide.

Men ellers vil jeg fra Det Konservative Folkepartis side tilsige vores velvillige medvirken til disse tre lovforslags gennemførelse.

Aage Frandsen (SF):

Når vi behandler de tre lovforslag, som undervisningsministeren har fremsat, kan vi jo ikke lade være med at se dem i sammenhæng med de lovforslag fra arbejdsministeren, som vi tidligere har behandlet, og det gør så, at netop denne 18-måneders-uddannelse kan vi altså ikke se er uddannelsespolitisk rigtig.

Vi kan i hvert fald ikke på indeværende tidspunkt se, at den passer ind i de uddannelsespolitiske tiltag, der er iværksat i de senere år. Vi kan kun se den som et led i arbejdsmarkedsdiskussionen og ikke i forbindelse med arbejdsmarkedet i bred forstand, men kun i forbindelse med dagpengereformen i helt snæver forstand.

Det er i den forbindelse, vi ser at 18-måneders-uddannelsen er kommet ind. Vi kan ikke se, hvorfor det er 18 måneder. Hvorfor ikke 24 måneder eller et andet tal? Man kunne jo have sagt, at den tidsmæssigt skulle svare til EGU-uddannelsen.

Derfor må vi, når det drejer sig om det element – og det er jo en central del af lovforslaget – afvise forslaget i overensstemmelse med, at vi også afviste de ting, der ligger i Arbejdsministeriets regi.

Der er andre ting i det, som vi kan være positive over for, hvilket vi er, når det f.eks. drejer sig om en generel styrkelse af EGU og det, at EGU kan få indpas på erhvervsskoler, og den slags ting. Vi er også forstående over for, at når det drejer sig om at iværksætte nye tiltag, har arbejdsmarkedets parter ikke absolut vetoret. Men det er klart, at arbejdsmarkedets parter er centrale, for det er dem, der er aftagerne senere hen.

Vi kan også godt se det fornuftige i, at man i højere grad engagerer sig politisk i dette, og vi fralægger os derfor heller ikke ansvaret for, hvad der sker på disse områder.

Når vi alligevel diskuterer erhvervsuddannelser, vil jeg ikke lade være med at nævne de problemer med manglende økonomiske midler, som man generelt har diskuteret meget på erhvervsskolerne, for det, at der er problemer i forbindelse med uddannelserne på erhvervsskolerne, kan jo hænge sammen med, at uddannelsernes kvalitet ikke er god nok, og at man mangler evne til at sikre, at de unge, som måske ikke er så bogligt orienterede, også får en uddannelse på erhvervsskolerne, som de føler sig tiltrukket af.

Det er en kendsgerning, at frafaldet på erhvervsskolerne i mange år har været stort. Det er nok lidt mindre nu, men det er under alle omstændigheder for stort. Og man ser også, at en række af de unge, som starter på en erhvervsskole, altså ender et andet sted i uddannelsessystemet – forhåbentlig bliver de samlet op af andre uddannelsesforanstaltninger – og dér synes jeg det er vigtigt at vurdere, om det netop via nogle flere midler til erhvervsskolerne var muligt at sikre, at flere fik en rigtig erhvervsuddannelse, for den rigtige erhvervsuddannelse er trods alt den almindelige, gammeldags håndværkeruddannelse af en varighed på ca. 4 år. EGU er også udmærket, men det er trods alt den anden uddannelse, der giver den faglige kompetence, som er nødvendig i et samfund som vores.

I den forbindelse vil jeg ikke undlade at spørge, om det ikke var værd at se på, om hele det taxametersystem, man har inden for uddannelsesområdet, er hensigtsmæssigt, som det er. Vi afviser ikke en form for taxametersystem, men vi synes, der er for mange eksempler på, at den kreativitet, som skulle til i en uddannelsesmæssig sammenhæng, bruges i en slags økonomisk tænkning-sammenhæng.

Derfor synes vi, at det var vigtigt, at man kiggede på taxametersystemer, ikke kun inden for erhvervsskoler, men i det hele taget for at vurdere, om man nu har fundet de rigtige metoder til at fremme den adfærd, som vi gerne vil have man skal have på de forskellige uddannelsesinstitutioner.

En anden ting i den forbindelse, som ministeren har overtaget fra forgængeren, er den frie konkurrence skolerne imellem. Det vil vi ikke afvise kan være fornuftigt, men der er altså res-

sourcer, som kunne bruges i et samarbejde mere end i konkurrence med hinanden. Når man nu opbygger noget nyt, synes jeg under alle omstændigheder, det vil være vigtigt at se på, om ikke det var muligt at undgå nogle af de fejlinvesteringer, som jo da trods alt er sket, netop fordi man har skullet eksistere under en fri konkurrence. Så uanset at de tre lovforslag ikke direkte vedrører de her to ting, så mener jeg alligevel, at de to ting omkring taxametersystemet og omkring konkurrencen skolerne imellem er noget, som ministeren bør overveje, også når man laver nye udbygninger på det her område.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Et af det danske samfunds største sociale problemer er, at alt for få unge uddanner sig. Det er pinligt, at ca. 25 pct. af en ungdomsårgang ikke afslutter en ungdomsuddannelse, og at ca. 33 pct. ikke gennemfører en erhvervsuddannelse. Årsagerne til den situation er mange og forskellige:

For det første har vi endnu ikke indstillet os bevidsthedsmæssigt på den nye erhvervsstruktur. Alt for mange har stadig en forestilling om, at hvis man ikke kan det dér med bøgerne og skolen, så kan man bare få et arbejde. Sådant har det også været tidligere, men sådan er det ikke længere.

Generelt kræver alle job stadig flere kvalifikationer. Der er ikke mange job tilbage, hvor man bare skal kunne bruge en kost og så gøre, som der bliver sagt. Bevidsthedsmæssigt befinder vi os stadig i industrisamfundet, mens erhvervslevet med stormskridt er på vej ind i informations- og servicesamfundet.

Det holdningskred, der her er brug for, kan vi ikke lovgive os til. Her er der tværtimod brug for en aktiv indsats fra arbejdsmarkedets parter og fra f.eks. skolerne. I øvrigt ville det sikkert også hjælpe, hvis en større del af det danske samfund og ikke mindst Folketingets partier indså, at der i dag mere end nogen sinde er grund til at sørge for, at lyset ikke bare er for de lærde, men at vi kommer langt sikrere og bedre ind i fremtidens samfund, hvis vi satser på uddannelse til alle i stedet for f.eks. at bilde hinanden ind, at alle problemer med arbejdsløshed var løst, hvis vi sænkede f.eks. mindstelønnen.

For det andet har vi med den førte arbejdsmarkedspolitik gjort det for attraktivt for unge at optjene dagpengerektigheder. Har man først vænnet sig til en høj levestandard, så er det svært at sætte tæring efter f.eks. en SU.

De gode muligheder for at være på dagpenge har været en sovepude for de unge, en sovepude, som dels har afskåret mange fra at få en tilknytning til arbejdsmarkedet og dels – og det er nok så vigtigt – har betydet, at de ikke har fået den mulighed for personlig og social udvikling, som en uddannelse også giver.

For det tredje mangler vi relevante uddannelser, som passer til den gruppe unge, der ikke er til bøger og lange teoretiske uddannelsesforløb. Folketinget har allerede taget en række initiativer, som skal afhjælpe problemerne, forbedre vejledningsordninger, skabe bedre introduktionsforløb på erhvervsskolerne og nye uddannelses tiltag som f.eks. EGU og den fri ungdomsuddannelse.

Frafaldsprocenterne, vil jeg sige til hr. Aage Frandsen, er vi jo i gang med at gøre noget ved. Til gengæld kan jeg godt være enig i, at vi på et tidspunkt kommer til at se på taxametertilskudene og det frie udbud.

Der er ikke gjort nok. Derfor hilser Det Radikale Venstre regeringens nye ungdomsindsats meget velkommen. Den nye mulighed for at yde uddannelsesgodtgørelse til dagpengeberettigede unge og aktiveringsydelse til bistandsklienter på uddannelse vil gøre det mere attraktivt for unge at uddanne sig. Samtidig sikrer forslaget, at der ikke længere er store økonomiske uligheder inden for ungdomsgruppen.

I Det Radikale Venstre ser vi specielt frem til de forhåbentlig mange nye og anderledes uddannelsesforløb, som den nye lov om erhvervsgrunduddannelser lægger op til. Jeg vil gerne opfordre skolerne og arbejdsmarkedets parter til så hurtigt som muligt at komme med forslag til uddannelsesforløb, som er overskuelige, og som baserer sig på værkstedsundervisning. Der er brug for utraditionelle og nytænkende tiltag, som både appellerer til de unge og samtidig svarer til nye behov på arbejdsmarkedet.

I den sammenhæng er det selvfølgelig vigtigt ikke at lade sige begrænse af traditioner og faggrænser. De nye uddannelsesforløb skal gerne gå på tværs af eksisterende skel og hierarkier. Det håber jeg oprettelsen af ad hoc-udvalg, som skal udvikle og implementere de nye uddannelser, vil hjælpe med til. Vi har brug for hurtige og smidige strukturer, hvis vi skal løfte den store uddannelses- og beskæftigelsesmæssige opgave, som vi står over for.

Det er jeg sikker på at arbejdsmarkedets traditionelle parter har fuld forståelse for. Vi har

ikke brug for benspænd, vi har brug for nogle målrettede spark ind i dynen af velerhvervede rettigheder.

Endelig vil jeg opfordre undervisningsministeren og de parter, som inddrages i etableringen af de nye uddannelser, til at sørge for at lytte til de unge selv. Inddrag dem i planlægningen af uddannelserne, så vi ikke endnu en gang står tilbage med nogle uddannelser, som vi veletablerede voksne synes ser fine og gode ud, men som de unge føler sig fortabt i. Det skal være lysten, som driver værket, hvis dette vigtige projekt skal lykkes.

Jan Køpke Christensen (FP):

Det er kort til fru Elsebeth Gerner Nielsen. Jeg vil bare sige med hensyn til værkstedsundervisning: Man opfordrer til, at erhvervslivet skal finde nogle former for værkstedsundervisning, og det var, ligesom der lå i det, at så var der ikke så meget teori længere. Sådan er det jo ikke på erhvervsskolerne. Hvis man kender lidt til erhvervsskolesystemet, uanset om det er værkstedsundervisning, eller hvad det er, så er der altså i allerhøjeste grad brug for den teoretiske del, også i værkstedsundervisningen.

Men det er altså de tre lovforslag, L 24, L 25 og L 26, vi her taler om. Da undervisningsministeren præsenterede disse lovforslag, var de overordnede meldinger i hvert fald i dagspressen, at man skulle fjerne arbejdsmarkedets parter sidste rest af indflydelse på erhvervsuddannelserne. Det var ligesom det, der var overskriften i de her forslag, og det er jo som bekendt også det, der er tilfældet.

Når man så dykker ned i de holdninger, der ligger her i dag, ser man faktisk, at det i bund og grund er en devaluering af erhvervsuddannelserne, der er tale om. Vi må derfor klart meddele, at Fremskridtspartiets holdning til erhvervsuddannelsessystemet nok er stik imod undervisningsministerens holdning. Det, der er brug for, er netop, at arbejdsmarkedets parter indflydelse på erhvervsuddannelserne ikke bare skal gøres gældende som hidtil; indflydelsen skal også efter Fremskridtspartiets mening styrkes.

Er der nogen, der har begreb om erhvervsuddannelserne, er det naturligvis arbejdsmarkedets parter, og det er også Det Konservative Folkepartis og Venstres holdninger. Det, man kom ind på, var jo, at man sådan set syntes, at det her med ad hoc-udvalget osv. var meget positivt. Men det var, ligesom de faglige udvalg så alt for

snævert på de faglige uddannelser. Her må jeg nok sige, at Fremskridtspartiets mening er, at det netop er erhvervslivet, der skal overtage de unge mennesker, og derfor er det naturligvis også dem, der skal have indflydelse på, hvordan de uddannelser skal være.

Vi må værne om det system, vi har haft hidtil, og vi vil fortsat i Fremskridtspartiet kæmpe for, at det er erhvervslivet, der får den primære indflydelse. Principperne i de her forslag er jo, at undervisningsministeren nu skal kunne oprette mere eller mindre – det er der nogen der har udtalt – mærkværdige erhvervsuddannelser, og det højner, som jeg sagde tidligere, i hvert fald ikke standarden på erhvervsuddannelserne, at man kan lave nogle kortvarige uddannelser på op til 18 måneder. Det er med til at devaluere erhvervsuddannelsessystemet.

Danmark har netop haft ry for at være et af de lande, der har haft de bedste erhvervsuddannelser. Der har været en høj kvalitet, men vi ved også, som det også blev nævnt tidligere, at de sidste meldinger fra OECD jo er, at vi netop skal passe på vor erhvervsuddannelse. Vi skal prøve at højne den yderligere. Det vil sige, at de altså er bagefter med hensyn til de tilskud, de får, og jeg vil understrege én gang til, at det er erhvervslivets uddannelser, vi her taler om. Er der noget, vi har brug for, er det netop, at erhvervslivet har de bedst mulige vilkår.

Der er flere tiltag i de seneste år, der har gjort, at man fra regeringens side mere eller mindre ser ned på erhvervsuddannelserne. Regeringens holdning har ligesom været, at man bare kunne forkorte de her uddannelser efter forgodtbeholdende for derefter at tro, at erhvervslivet vil modtage dem, der kommer ud, med åbne arme. Jeg tænker her f.eks. på EGU. Der skal naturligvis være en vis kvalitet ved de uddannelser, vi har.

Sidst, men ikke mindst til det, vi taler om her i dag: de tekniske skoler og handelsskolerne. Vi må og skal forkæle erhvervslivet. Det er trods alt det, vi skal leve af i samfundet. Jo bedre erhvervslivet har det, desto bedre har vi det alle sammen. Det er erhvervslivet, der skal holde hjulene i gang, og som er basis for, at vi kan have et samfund, der fungerer. Vi skal have et optimalt erhvervsliv.

I sin tid var Fremskridtspartiet som bekendt det eneste parti, der gik imod praktikkompenserende undervisning, PKU, og vi fik i hvert fald stor kritik her i Folketingssalen for vore holdninger på daværende tidspunkt. Ikke desto

mindre må vi nok erkende, at efterfølgende – efter det oprindelige PKU – fik vi jo medhold både fra LO, Dansk Arbejdsgiverforening, eleverne på skolerne osv. Der var en gennemgående kritik ligesom den, Fremskridtspartiet fremførte dengang, og vi er i Fremskridtspartiet nok sådan indstillet, at vi igen – desværre kan vi godt sige – må konstatere, at gennemfører man de tre foreliggende forslag, så vil Fremskridtspartiet også her få medhold i, at det var fejlindsatninger.

Kunne vi ikke snart lære, at det ikke kun handler om at kunne vise et uddannelsesbevis og så tro, at den hellige grav er velforvaret, og at man ligesom har fået det blå stempel. Det er jo ikke tilfældet, desværre, og derfor er det at stikke de unge blå i øjnene, hvis man tror, at man sådan lige kan – om jeg må kalde det sådan – vaske hænder fra regeringens side og sige: Så, nu har vi gjort, hvad vi kunne, og så får de f.eks. den her uddannelse på op til 18 måneder eller ekstrauddannelse, om man vil – og så tror man, at de unge mennesker finder frem til at få en praktikplads.

Er der en virkelig vilje efter vor mening til at få en uddannelse, så er der altså utrolig store muligheder for de unge mennesker i dag. Det ser vi også. Der er vitterlig nogle, der har et engagement, et incitament til at knokle for at få et arbejde, og det lykkes også ofte. Jeg vil ikke sige, at alle de, der vil have arbejde, også kan få arbejde. Så grelt er det heller ikke – eller jeg vil ikke sige »grelt« – men sådan er det desværre ikke i dette land endnu. Vi har desværre ikke en VKZ-regering eller et flertal, men det kunne jo være, at vi opnår det på et eller andet tidspunkt. Men det er efter vores mening noget helt andet og gennemgribende, der skal til, en fundamental ændring i samfundet for at få optimismen op igen.

Jeg vil så sige, at håndens arbejde efter Fremskridtspartiets mening er meget vigtigt. Det er ikke noget, der er mindre værd end andet, og vi har hørt en debat tidligere i dag. Vi hørte også fra Enhedslisten det her med tvangsarbejde, og vor udmærkede ordfører, hr. Tom Behnke, havde helt ret, da han sagde om netop det med tvangsarbejde: Hvad er tvangsarbejde? Altså, det er jo sådan, at det desværre er begge parter, der efterhånden er tvunget til at gå på arbejde, og det er på grund af det høje skattetryk, vi har. Her kommer vi så ind på hele skattediskussionen med at hæve den skattefri bundgrænse. Der tror jeg for øvrigt, vi kan blive enige med

Enhedslisten. Men det er så en anden diskussion, og den skal vi så tage en anden dag.

Det, det handler om for at få flere i beskæftigelse, er og bliver også indslusningslønnen, en lavere løn, ud fra den grundholdning, at man bliver lønnet efter det, man nu kan, når man starter op som ungt menneske. Så vil der også komme flere i beskæftigelse, ikke mindst på det sted, hvor der først og fremmest er brug for at få folk i beskæftigelse, nemlig i det private erhvervsliv.

Det kan godt være, at nogle vil sige, at det her var jo også bare en holdningspræget tale, jeg holdt. Det vil jeg gerne erkende at det var, men det er nu den her grundholdning, vi skal have ændret på i samfundet, også på uddannelsesområdet, en grundholdning, som går ud på at få yderligere gang i hjulene i erhvervslivet, for at erhvervslivet på den måde kan beskæftige flere, herunder også unge mennesker, som vi primært taler om i dag.

Vi må arbejde på det, vi i Fremskridtspartiet kalder virksomhedsrelaterede uddannelser, og det er netop, at erhvervslivet meget mere styrer, hvad der skal til af erhvervsuddannelser, altså lader det overgå til erhvervslivet, og at vi politikere holder os mere eller mindre fra det.

Jeg tror netop, at de meldinger, vi har hørt fra arbejdsmarkedets parter, er: Lad nu arbejdsmarkedets parter finde frem til, hvad der er brug for her i samfundet af uddannelser netop på erhvervsuddannelsesområdet.

Så vil jeg gerne sige, at er der noget, der har været forsømt inden for uddannelsessektoren, så tror jeg godt, at vi her i salen – alle sammen forhåbentlig – kan blive enige om, at så er det netop erhvervsskolesystemet i forhold til f.eks. gymnasier. Jeg synes, det er på høje tid, at man gør sig klart, at det, vi eventuelt vedtager her i Folketinget, altså de tre forslag, kan gå ud over erhvervsskolesystemet som helhed på længere sigt. Det synes jeg man skal tænke meget alvorligt over. Det er ikke noget, vi billiger i Fremskridtspartiet. Vi ønsker netop at få et så godt erhvervsuddannelsessystem som muligt.

Bruno Jerup (EL):

Som andre tidligere har nævnt, kan det her ikke ses helt isoleret fra det, vi har snakket om tidligere i dag, og i hvert fald kan man se med hensyn til nogle af de ydelser og det niveau, som man forventer at folk skal uddanne sig på, at det jo går igen. Så det vil jeg undlade at gå ind på og kun prøve at tage nogle særskilte punkter ind fra de her lovforslag, som jeg synes er kritisable.

Det første punkt er, at man nu går ind og indfører de dér 18-måneders-uddannelser. Jeg kan ikke se andet, end at det er et forsøg på at skære uddannelsessystemet til, så det passer til det øvrige system, man har lavet med den dér 18-måneders tvangsaktivering i det hele taget.

Så vil jeg stille det spørgsmål til ministeren: Hvad er det egentlig for nogle 18-måneders-uddannelser, han tænker på? Desværre kunne man godt få den fornemmelse, at det ikke er nogle eksisterende uddannelser, men nogle nye uddannelsesinitiativer, som endnu kun ligger i ministerens hoved. Er det sådan nogle CD'ske hjemmeserviceordninger, vi skal organisere, sådan en altmuligmand eller -kvinde, som kan foretage sig et eller andet, og som så kan lave nogle nye jobfunktioner, som endnu ikke findes, men som man sådan kan digte op på et eller andet plan? Det synes jeg i hvert fald er meget problematisk. Hvad skal de dér 18-måneders-uddannelser overhovedet bruges til, og hvad er egentlig planen med det, ud over at det passer meget fint ind i alt det andet, man har skruet sammen?

Så er der også den udvidede beføjelse til ad hoc-udvalgene. Det giver måske en lille antydning af, hvad det er, de dér 18-måneders-uddannelser skal bruges til, for vi finder det lidt betænkeligt eller rettere meget betænkeligt, at man gør det, at man går ind og i realiteten overtager de faglige udvalg eller fratager de faglige udvalg den kompetence, de har, og giver mulighed for at lave ad hoc-udvalg fra ministerens side, som kan presse nye typer af uddannelser igennem. Man må forvente, at eftersom det skal være noget nyt og indeholde nogle nye beføjelser, så er det meningen, at det skal presses igennem imod de faglige udvalgs interesse og imod arbejdsgivernes og arbejdstagernes interesse.

Vi synes, at det er et forsøg på at køre de faglige udvalg, som i dag fungerer, ud på et sidespor, og vi er ikke sikre på, at det faktisk er nødvendigt at gå den vej med den opstramning af ad hoc-udvalgenes funktioner for at kunne lave nye uddannelser, hvis man ellers har nogle gode ideer til det. For det må jo trods alt være sådan, som også andre har været inde på, at arbejdsgiver og arbejdstager er nogle af dem, der har en del viden, fornuftig viden, omkring, hvad er der brug for, og hvad kan der laves, og som ikke bare bliver sådan nogle blindskud eller vildskud af uddannelser.

Så fra Enhedslistens side kan vi sige, at der i hvert fald er nogle elementer, som vi er kritiske

over for i denne lovpakke på tre. Det ene er, at det kan være en hjemmel til opbygning af nogle håbløse uddannelser. Det er ét problem, og det andet problem er, at det kan betyde økonomiske forringelser for dem, der skal tage dem, og endelig også det, at der er problemer med, hvorvidt de uddannelser, som folk skal tage, påbegyndes på et frivilligt grundlag.

Jeg er desværre ikke helt sikker på, at ministeren kan redegøre helt for, hvordan det ligger med det, eller om det bare er sådan en åben port, vi skal gå igennem, og så ligger der et eller andet på den anden side, vi ikke har set endnu. Det er heller ikke helt klart endnu, hvilke økonomiske konsekvenser lovforslagene vil have i det hele taget. Det har man ikke været i stand til at beregne i nærmere omfang.

Men vi går selvfølgelig ind i diskussionen og håber på, at det i løbet af debatten og også i udvalget bliver mere klart, hvad det egentlig er, ministeren har forestillet sig at de tre lovforslag skal bruges til. Vi er noget tvivlende over for, at det bliver noget, vi kan støtte.

Addi Andersen (CD):

De tre lovforslag hører alle til blandt de initiativer, regeringen har kaldt »Hurtigere i job og uddannelse«, som CD naturligvis støtter.

De to første, lovforslag nr. L 24 og lovforslag nr. L 25, skal gøre det mere attraktivt for unge under 25 år, som ikke har fået en kompetencegivende uddannelse, at komme i gang med et uddannelsesforløb, der enten kvalificerer direkte til at komme i arbejde eller giver et bedre grundlag for at gå videre med uddannelser. Derfor foreslår undervisningsministeren at give erhvervsskolerne ret til at stå som arrangører for erhvervsgrunduddannelser til ledige dagpengeberettigede.

Bemærkningerne nævner, at det typisk vil være et tilbud til de lidt ældre unge, som af en eller anden grund er faldet ud af uddannelsessystemet, men som dog har opnået erfaring på arbejdsmarkedet i mindst ét år på fuld tid.

Man kan sige, at erhvervsskolerne har den naturlige kontakt til de forsikrede, og at det derfor vil være en fordel at give skolerne retten til at udbyde direkte.

Samtidig foreslås det at give rabat på uddannelsestiden ned til 18 måneder, så den svarer til den periode med ret og pligt til uddannelse, der indføres for alle dagpengemodtagere under 25 år efter et halvt års ledighed.

Uddannelserne skulle derved blive mere overskuelige, og det måtte meget gerne føre til, at man efter en erhvervsgrunduddannelse har fået så meget blod på tanden, at man bagefter godt tør gå videre endnu og måske kaste sig ud i en regulær faglig uddannelse.

Forslaget om at harmonisere størrelsen på skoleydelse og aktiveringsydelse kan CD også give sin tilslutning.

Alle erhvervsrettede uddannelser i Danmark er traditionelt kendetegnet ved trepartssamarbejde. Derfor har lovforslag nr. L 26, der giver mulighed for at tillægge ad hoc-udvalg fulde beføjelser som fagligt udvalg, tilsyneladende givet noget støj på linjen fra både Dansk Arbejdsgiverforening og LO.

CD har den holdning, at strid om faggrænser ikke skal kunne blokere for oprettelse af nye uddannelser, men der skal være et behov for at sætte nye uddannelser i værk, og de skal have den nødvendige kvalitet. Det burde næsten være en selvfølge, for hvem har gavn af at skabe nogle kunstige tilbud, som ingen har brug for?

Man skal naturligvis ikke skabe uddannelse ud af enhver aktivitet, og det har jeg svært ved at tro at der er nogen der har til hensigt.

I CD interesserer vi os f.eks. meget for udviklingen af servicesektoren, fordi det er et område med vækstmuligheder, hvor der kan komme mange gode nye job. Her kan vi udmærket forestille os, at der skal nogle nye uddannelser ind i billedet, men det kræver vilje til at tænke ultraditionelt og på tværs af faggrænser. Sådan nogle ting synes jeg ærlig talt man burde kunne tale sig til rette om, og i hvert fald støtter CD ministerens forslag.

Jeg håber på, at lovgivningen i sidste ende kan gennemføres med forståelse også hos arbejdsmarkedets parter. Det må være i alles interesse.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg vil gerne takke for en overvejende positiv modtagelse af de her fremsatte lovforslag. Ja, jeg har endda forstået, at hvis ikke det var, fordi det stred lidt mod ideologien, nemlig i forhold til andre samtidig fremsatte lovforslag, så var i virkeligheden både SF og Enhedslisten væsentlig mere positive, end de var i stand til at give udtryk for ved denne lejlighed. Men det er selvfølgelig rart at vide.

Så et forholdsvis bredt flertal i Folketinget er altså på sporet af noget, som er anvendeligt i praksis. Sådan må jeg forstå det, nemlig med det

helt åbenbare formål at give de grupper af unge, som af mange forskellige årsager har haft svært ved at komme i gang med en uddannelse, en reel chance, et reelt tilbud. Og det er jo netop, som hr. Ole Vagn Christensen sagde, oversete unge uden nogen uddannelse, i hvert fald uden nogen kompetencegivende uddannelse, vi her tænker på, eller, som hr. Frank Dahlgaard sagde det, de svagere unge, som netop ikke har haft muligheden for at komme i gang med en uddannelse.

Det er også grunden til, at vi med lovforslagene går mere utraditionelt til værks, end vi har gjort ved andre lejligheder. Men vi har jo måttet konstatere, at de i øvrigt på mange måder udmærkede uddannelser, vi har, ikke har kunnet løse problemet for den alt for store gruppe af unge af hver årgang – mellem 15.000 og 20.000 – som ikke kommer i gang.

Jeg vil sige – for måske at forhindre et spørgsmål senere: Jeg hører ikke til dem, der mener, at uddannelse er en garanti for job og beskæftigelse. Men det er en kendsgerning i dag, at det er overordentlig vanskeligt på længere sigt at få en fast tilknytning til arbejdsmarkedet, hvis ikke man har en uddannelsesmæssig baggrund af en eller anden art, og i hvert fald ved vi, at de grupper af unge, som står i arbejdsløsheds køen eller er på kontanthjælp, først og fremmest er de unge, som ikke er kommet igennem noget egentligt uddannelsesforløb og slet ikke en kompetencegivende uddannelse. Derfor er jeg meget glad for, at der som et gennemgående træk er stor forståelse for, at den gruppe af unge må vi gøre noget for.

Jeg deler selvfølgelig helt den opfattelse, som er kommet frem i flere af indlæggene, at det, vi skal stille imod, skal være noget, der har kvalitet og mest muligt enten giver muligheder for job, altså er jobrelevant, eller fører en ung ind i et egentligt traditionelt, kompetencegivende uddannelsesforløb, og det mener jeg der er mange muligheder for i denne sammenhæng.

Hr. Anders Mølgard brugte et meget godt udtryk, som vi har brugt før, nemlig at vi i tilslutning til de brede motorveje, dvs. de kendte erhvervsuddannelser, skal finde nogle bivejmuligheder eller landevejsmuligheder, og det er dem, vi interesserer os for her i denne sammenhæng. Det må jeg slå fast – forhåbentlig også til betryggelse for dem, der kunne være bekymrede.

Jeg tænker ikke her på arbejdsmarkedets parter, for de er overbekymrede, helt urimeligt

overbekymrede, men på dem, der måtte være bekymrede for, at dette skulle være et angreb på det selvstyre eller partsstyre, som findes i erhvervsuddannelserne. Det er det ikke på nogen måde. Jeg kan godt se, at jeg er blevet beskyldt for det, men det er jo nok, fordi jeg har kritiseret arbejdsmarkedets parter for, at de ikke tidligere har taget fat på de problemer, der knytter sig til, at der ikke er plads nok til de unge, og at for mange falder fra. Det er nemlig et fælles ansvar, vi har, som arbejdsmarkedets parter ikke kan løbe fra, fordi de har en helt selvstændig, egenrådig kompetence. Når jeg har sagt det – og det havde jeg behov for – så må jeg sige, at igennem de senere måneder eller igennem det sidste års tid synes jeg der har vist sig megen god vilje og forståelse hos arbejdsmarkedets parter til, at vi også må skabe noget fornyelse, og vi må se på alle uddannelsesområder netop med henblik på at gøre det stadig bedre for flest mulige unge uden på nogen måde at sænke kvaliteten. Det tror jeg vi er enige om.

Hr. Anders Mølgard spurgte også – og det var selvfølgelig særlig i relation til lovforslag nr. L 24 og 25 – om de lidt ældre unge nu havde glæde af et halvandet års uddannelsesforløb, altså 18 måneder. Der er også andre, der har været inde på spørgsmålet. Dér skal man selvfølgelig huske, at en hel del af de unge, der er tale om her, er unge, som netop i forvejen har haft vanskeligt ved at starte på et traditionelt uddannelsesforløb, navnlig et længerevarende uddannelsesforløb, og dér mener jeg at det er hensynsfuldt og forhåbentlig også virksomhedsfuldt, at vi giver dem nogle kortere uddannelsesforløb, som enten kan føre til beskæftigelse, give dem en tilknytning til arbejdsmarkedet eller i den periode modne dem til, forberede dem til at gå ind i et traditionelt erhvervsuddannelsesforløb og derefter få merit for det.

Så dér synes jeg der er ganske meget perspektiv i det.

Man kan sige, som hr. Anders Mølgard sagde, at det måske var bedre at give dem en jobtræningsmulighed. Men erhvervsgrunduddannelsen er jo meget langt hen ad vejen tænkt som en kombination af jobtræning og uddannelse. For en traditionel erhvervsgrunduddannelse består jo netop for hovedpartens vedkommende af dette forløb i praktisk beskæftigelse ude i en virksomhed og kun en mindre del, 20-40 uger, som en skoledel, altså mere skolebaseret, mere bogligt orienteret. Så jeg mener, at vi meget langt, også i erhvervsgrunduddannelsesmodel-

len, netop prøver at tage hensyn til, at det er unge, der har mest glæde af at komme ud i egentlig praktisk virksomhed.

Så siger hr. Anders Mølgaard til slut, at det var, som om der var en undertone i de to forslag, L 24 og L 25, nemlig af, at dette måske skulle ses i lyset af, at der nu var plads på skolerne, og derfor ville vi skaffe dem nogle elever. Nej. Men man kan med stor glæde se, synes jeg – og det mener jeg hr. Anders Mølgaard kan være enig med mig i – at vi uden alt for store omkostninger er i stand til at tilbyde de unge nogle muligheder her og nu, for med de faldende ungdomsårgange er der faktisk plads, der er faciliteter.

Og man kunne sige det på en anden måde: Vi kommer i virkeligheden billigere til det, og derfor vil jeg tro, at vi godt kunne blive enige om, at det måske også var en fordel.

Hr. Frank Dahlgaard sluttede op om alle tre lovforslag og gjorde navnlig en del ud af ad hoc-udvalget, og det var jeg glad for, for det er også tænkt sådan, som hr. Frank Dahlgaard fremdrog det, og ikke på nogen måde, som hr. Anders Mølgaard og andre har nævnt det, at stække de faglige udvalg. Lige så ofte og lige så hurtigt og lige så dynamisk, som de faglige udvalg kan komme med relevante uddannelses-tilbud, der tilgodeser de grupper, skal de være velkomne.

Vi har bare med dette lovforslag forbeholdt os muligheden for – navnlig dér, hvor det ikke er helt naturligt og selvfølgelig, at de faglige udvalg tager initiativer, nemlig når man også går på tværs af nogle fagrænsener, eller hvor det ikke er særlig oplagt, fordi området ikke er særlig stort – at inddrage hele apparatet med et fagligt udvalg og at kunne gennemføre ad hoc-udvalgene fra begyndelsen til slutningen.

Jeg mener, det er et problem, som hr. Frank Dahlgaard sagde det, hvis de faglige udvalgs kompetencer skal opfattes som et monopol. Det er de faglige udvalg heller ikke tjent med, for så kommer de alt for let til at sidde tilbage med problemerne selv.

Jeg tror på, at når de naturlige reaktioner er blevet kendt, er det muligt at indlede et fornuftigt, fordrageligt og konstruktivt samarbejde om dette ud fra det fælles ansvar, vi har over for de unge.

Hr. Frank Dahlgaard spurgte også: Kan man forestille sig med den nye ydelse, nemlig ca. halve dagpenge, på 5.500-6.000 kr. om måneden, at gruppen af de lidt ældre unge kom til at

sidde sammen med nogle, der har andre ydelser? Ja, det kan man altså. Man kan allerede i dag opleve på erhvervsskolerne, at de sidder med forskellige ydelser. Jeg synes personligt altid, at det har været lidt af et problem. Jeg har mange gange fra denne talerstol slået et slag for at have ensartede ydelser til unge under uddannelse. Nu nærmer vi os trods alt et niveau, hvor – og jeg glædede mig over, at hr. Ole Vagn Christensen sagde det – de unge ikke søger uddannelse efter, hvor man får mest muligt ud af det økonomisk, men søger uddannelse dér, hvor man synes, man har sine evner og sine muligheder.

Men der vil fortsat være forskel. Nu er den ikke så stor, og det tror jeg man kan leve med.

Så var der myndighedsbestemmelserne, som hører til lovgivningen, som den har været i lang tid. Vi kan måske kigge på i Uddannelsesudvalget, om der skulle være behov for at se nærmere på det.

Hr. Aage Frandsen var ud over det ideologiske betænkelig ved 18-måneders-uddannelsen, altså den længde på en uddannelse, og det er vel også nogenlunde det korteste, vi kan tillade os, hvis den skal give kompetence. Men vi har jo altså forløb allerede i dag, der gennem 18 måneders uddannelse giver kompetence, og jeg tror, som jeg måske er nødt til at gentage, at der også er unge, som lige præcis har glæde af at have et sådant forløb, et overskueligt, overkommeligt uddannelsesforløb på 18 måneder, men som får sådanne kompetencer, at der er mulighed for beskæftigelse bagefter.

Men det, som er meget væsentligt i denne sammenhæng, er at sige, at disse 18 måneders forløb meget nemt – det håber jeg da – kan blive fødelinjer til traditionelle uddannelser, herunder erhvervsuddannelser, så det i virkeligheden bliver en forbedret indgangsmulighed for en gruppe af unge til at komme på en erhvervsskole, handelsskole eller teknisk skole og dermed også til glæde for arbejdsmarkedets parter og de virksomheder, som de til sin tid skal ud og virke i.

Hr. Aage Frandsen spurgte også til økonomien. Jeg vil sige – fordi der somme tider bruges store bogstaver, ikke så meget herinde, men mere uden for Folketinget om, at økonomien er elendig, og at vi har svigtet erhvervsskolerne – at det mener jeg ikke er rigtigt. I den tid, jeg har haft med det at gøre, har vi ved de årlige finanslove i både 1994 og 1995 øget bevillingerne mærkbart såvel til tekniske skoler som til han-

delsskoler. Og man vil vide, at hvis der er tilslutning til at få det kommende finanslovsforslag igennem, er der øgede midler yderligere til erhvervsskolerne til en forbedring af de traditionelle erhvervsuddannelser.

Der er flere, der understregede, at det, vi nu tager fat på, og som også koster noget, ikke må betyde en forringelse. Det gør det heller ikke. Tværtimod tror jeg, at vi – stadig væk med god bistan; vi venter på den ganske vist, men vi er jo heller ikke fremme ved finanslovens vedtagelse – yderligere kan forbedre de økonomiske muligheder på de traditionelle erhvervsuddannelser, for jeg er enig i, at det er der behov for.

Så spurgte hr. Aage Frandsen: Hvad nu med taxametersystemet? Det ligger lidt uden for lovforslaget, sagde spørgeren selv. Men det er jo et godt, klassisk, traditionelt spørgsmål; det er, som om alt ondt kommer fra taxametersystemet. Det er jeg personlig ikke enig i, men jeg har altid erklæret, at kan man give forslag til justeringer og forbedringer, er jeg helt åben over for det.

I øvrigt har vi ændret på taxametersystemet på erhvervsskolerne ved at give en højere grundydelse ved siden af den taxametrydelse, der knytter sig til den enkelte studerende eller elev.

Så er der konkurrencespørgsmålet. Det er jeg selv meget opmærksom på, og det håber jeg også at skolerne er ved at være. Der har jo været en tilbøjelighed til i den gode konkurrences navn – det kan der siges meget godt om – at mene, at de, der gør det bedst, også får eleverne. Men vi har også et andet hensyn at tage, dels til økonomien på den enkelte skole, så man ikke kommer i uføre – det er der et par stykker der er kommet, ved man – dels at vi også sikrer en rimelig geografisk spredning af den type af uddannelser, som skal ramme bredt i samfundet. Der har vi en opgave, i hvert fald Undervisningsministeriet og skolerne sammen: at få det håndteret på en ordentlig og fornuftig måde.

Fru Elsebeth Gerner Nielsen fik som indledning, synes jeg, sagt det meget godt. Vi skal her også tage os af dem, der ikke kan det med bøgerne. Det er der jo nogle der ikke kan eller i hvert fald meget dårligt kan, og det behøver ikke bare at være, fordi de eventuelt har haft en dårlig oplevelse eller et dårligt forløb i folkeskolen. Det kan da ikke afvises, at det kendes, men der er jo også nogle, der ikke evner at håndtere bogstaverne så godt, men som har nogle andre ofte stærke musiske, praktiske evner, som vi kan støtte og udvikle ved at tilrettelægge nogle utra-

ditionelle uddannelses tilbud. Det er det, vi også bestræber os på for den gruppe.

Så sagde fru Elsebeth Gerner Nielsen, at det var en god idé at inddrage de unge. Det er jeg ganske enig i; regeringen har jo netop også lagt op til med det, vi kalder en sammenhængende ungdomspolitik, at prøve i alle sammenhænge, om vi ikke kan inddrage de unge i dialogen og i visse situationer også i beslutningsprocessen, så vi også sikrer dem, om jeg så må sige, et naturligt og godt indgangsforhold til demokratiet i hverdagen.

Hr. Jan Kjøpke Christensen havde jo ikke meget tilovers for det her, men jeg må sige – og sådan plejer det ingenlunde altid at være – at hr. Jan Kjøpke Christensens indlæg var noget luftigt i dag. Det var mere en opsamling af gamle Fremskridtspartisynspunkter, som jeg har hørt før, og som ikke har ret meget relevans til de forslag, der ligger her.

Hr. Jan Kjøpke Christensen ville gerne forkæle erhvervsskolerne. Det er jo at gå meget langt. Men vil hr. Jan Kjøpke Christensen også betale det? Det er nemlig en merudgift, der er tale om, hvis man vil forkæle handelsskolerne. Vi andre vil give dem nogle bedre og rimeligere forhold. Det er lidt mere beskedent, tror jeg, men det vil vi. Vil hr. Jan Kjøpke Christensen også det? Det forudsætter som bekendt, at man også kan stemme for finansloven.

Hr. Bruno Jerup havde den samme indgang som hr. Aage Frandsen, nemlig den ideologiske. I sammenhæng med andre forslag var det svært at se det fornuftige i det, men ellers indeholdt det, hvis jeg forstod det rigtigt, elementer, der godt kunne bruges.

Jeg vil gerne sige én ting til hr. Bruno Jerup: Der er ikke tale om nogen tvangsforanstaltninger i denne sammenhæng. Jeg har aldrig troet på, at man kan få noget godt ud af uddannelse, hvis det sker under tvang. Det skal ske i frihed, og jeg mener, at vi har skabt så mange muligheder inden for uddannelsesystemet, også utraditionelle muligheder nu, at der er ikke er nogen, der behøver at føle noget som en tvang. Vi er endda gået så langt i enkelte uddannelser, at den unge uddannelsessøgende selv kan være med til at sammensætte sit uddannelsesforløb, sådan som vedkommende mener det vil være bedst for ham eller hende.

Det var vist svar på de spørgsmål, der blev stillet. Jeg takker endnu en gang for velvilje og bidrager positivt under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Det er med hensyn til det dér med, at det var luftigt, det, Fremskridtspartiet kom med. Det ved jeg nu ikke. Hvis man skal til at gå tilbage og citere, hvad der er kommet af luftige ting fra regeringen igennem tiderne, kunne man nok bruge en del timer her i salen.

Men det er klart, at når jeg ser tilbage, så er det, fordi man skal lære af erfaringerne, og de erfaringer, jeg nævnte, var bl.a. sådan noget som PKU, praktikpladskompenserende undervisning. Ud fra de erfaringer har vi så vurderet, at dette desværre, som jeg også sagde, kan gå hen og blive et fejlskud endnu en gang og blive dyrt for skatteyderne og dermed faktisk også for de unge mennesker her i samfundet.

Det drejer sig for os om en fundamental ændring i samfundet for at få flere i beskæftigelse, og jeg vil så sige, at Fremskridtspartiet – og det tror jeg også undervisningsministeren ved – i hvert fald gang på gang har kæmpet og fortsat vil kæmpe for de svage i samfundet, også de unge. Men det er bare spørgsmålet, hvordan vi får de unge beskæftiget. Og det drejer sig om fremgangsmåden, altså hvordan vi kommer frem til målet. For målet er vi enige om: der skal flere i beskæftigelse. Andet er ganske uanstændigt.

Det største problem, vi har, er efter Fremskridtspartiets mening arbejdsløsheden, og der tror jeg også vi kan blive enige, men så er spørgsmålet: Hvordan får vi det løst? Jeg synes, at i alt, alt for mange år har vi set en dokumentation for, at den recept, som regeringen – ikke kun den nuværende regering, men også tidligere regeringer – har benyttet, ikke har været medvirkende til at få flere i beskæftigelse.

Så er det, vi siger: Prøv noget nyt. Og så er det, vi siger: Prøv at lette erhvervslivets byrde, forkæl erhvervslivet! For det var det, jeg sagde; det var erhvervslivet, det var ikke erhvervsskolerne, jeg ville forkæle, og hvis jeg har sagt det, er det i hvert fald forkert. Jeg mener, at når man forkæler erhvervslivet, vil det også gavne erhvervsskolerne. Det hænger sammen.

Jeg har ikke mere taletid denne gang.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Undervisningsministeren nævnte, at ministeren var imod tvang omkring uddannelser. Jeg er slet ikke i tvivl om, at det er ministerens holdning; det er en del af ministerens uddannelsespolitiske synspunkt.

I den forbindelse vil jeg så bede ministeren om at være opmærksom på formuleringen i et andet lovforslag, som arbejdsministeren er ansvarlig for, nemlig lovforslag nr. L 15, som vi også har behandlet i dag, hvor der i § 32 netop står, at man har pligt til en uddannelse. Det er, hvad dét er. Men der står så også noget om en uddannelsesplan, som den unge er med til at udarbejde, og så står der til allersidst i stk. 3:

»Uddannelsesplanens aktiviteter kan dog fastsættes af arbejdsformidlingen under hensyn til konkrete behov fra arbejdsmarkedet.«

Jeg vil bare bede om, at man er opmærksom på, at det ikke skal kunne bruges til netop tvang. Jeg har ikke noget imod, at man fra arbejdsformidlingens side kan sige til unge mennesker: Ved I hvad, det dér er der ingen fremtid i, men det dér er der muligheder i.

Men hvis det kan læses sådan, at der også ligger en slags tvang i det, så tror jeg, det forfejer sit formål, og jeg vil bede ministeren om ud fra ministerens uddannelsespolitiske tankegang at være opmærksom på denne paragrafs bestemmelse.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Nu skal vi ikke stå her og skælde hinanden ud for at være luftige, men vi kan da i det mindste holde os til det rigtige, vil jeg sige til hr. Jan Kørpe Christensen. Det er jo ikke rigtigt, at der ikke er skabt nye arbejdspladser. Der er skabt 65.000 nye arbejdspladser inden for de sidste par år – inden for den private sektor vel at mærke – og det skyldes regeringens gode økonomiske politik.

Det skyldes også den uddannelsesindsats, vi nu er gået i gang med. Netop i kraft af den uddannelsespolitik, denne regering fører, er der en god chance for, at de gode konjunkturer, vi ser nu, og den gode beskæftigelsesmæssige udvikling, vi er inde i nu, kan fastholdes.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Jeg ved ikke, om jeg hørte rigtigt, at man ikke skulle beskyldte hinanden for at være dumme. (Elsebeth Gerner Nielsen (RV): Nej, luftige.) Nå, undskyld.

Jeg vil så sige, at det er rigtigt, at vi har hørt mange meldinger fra regeringen om, at man har fået flere i beskæftigelse, men der er også mange – sågar eksperter også – der slet ikke er enige i de tal, der foreligger fra regeringens side. Og fru

Elsebeth Gerner Nielsen ved udmærket, at det netop bl.a. er på grund af orlovsordninger m.v.

Jeg synes nok, at man skal være oprigtig og ærlig og sige, at arbejdsløshedstallet, uanset hvor det ligger – for det kan vi drøfte fra nu af og så til i morgen tidlig, med de forskellige meldinger, der har været – så er det uanstændigt højt. Og det er uacceptabelt med alle de mennesker, der går ledige, særlig de unge mennesker. Det er vi enige om.

Jeg ved godt, at det, jeg taler om her, er arbejdsmarkedsuddannelserne, men jeg tænker her på Peter Jensens »Arbejdsmarkedsuddannelserne, evaluering af effekten på arbejdsløshed og løn«, Århus Universitet, hvori han skriver:

»De arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger i Danmark er en ren katastrofe. I de sidste 20 år er midlerne til »aktiv« ledighedsbekæmpelse firedoblet, samtidig med at arbejdsløsheden er eksploderet til et hidtil uset niveau.

På den baggrund forekommer det bemærkelsesværdigt, at et flertal af Folketingets partier ønsker at intensivere indsatsen yderligere. Det sker ganske vist ud fra en argumentation om, at arbejdsløsheden ville have været endnu større uden de pågældende foranstaltninger. Men de sparsomme undersøgelser, der er foretaget af de forskellige ordninger, viser, at de ikke har nogen dokumenteret beskæftigelseseffekt.«

Det er sådan nogle ting, der gør, at man er i tvivl om, at det hjælper. Nu ved jeg godt, det er undervisningsområdet det her, det er ikke AMU, men alligevel. Når sådan nogle meldinger kommer, så siger man da: Hvad er det dog for noget? Er det noget, vi kan have tillid til? Det har åbenbart ifølge forskerne på Århus Universitet ikke ført til noget. Man har endda denne konklusion:

»En række arbejdsmarkedsforskere, der har undersøgt de såkaldte arbejdsmarkedsuddannelser (AMU), når ligefrem til det paradoksale resultat, at kursister med en forudgående ledighed stilles beskæftigelsesmæssigt ringere efter deltagelse i et AMU-kursus.«

Det er jo utroligt.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det er altså ikke rigtigt, at der ikke er sammenhæng imellem beskæftigelse og uddannelsesniveau. 40 pct. af arbejdsstyrken er kortuddannet, det vil sige, at de ikke har mere end en grundskoleuddannelse. 72 pct. af dem er marginalise-

ret. Det vil sige, at de mennesker, som har været ledige i tre år, er kortuddannede. Så jeg vil sige til hr. Jan Kørpke Christensen, at der jo er en helt klar sammenhæng mellem uddannelsesniveaut og beskæftigelsesmuligheder.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Det sidste kan jeg bekræfte. Jeg skal bare til hr. Jan Kørpke Christensen i øvrigt sige, at når hr. Kørpke Christensen sår tvivl om – og det er jo så i vore dage skolepraktikken, dens kvalitet og betydning, så er der kun at sige, at skolepraktikken har fået rosede ord med på vejen.

Det har den oven i købet fået af OECD, som har analyseret vort erhvervsuddannelsessystem, og som giver skolepraktikken – i forhold til diskussionen herhjemme en gang imellem – overraskende pæne ord med på vejen. Men det ændrer jo ikke ved det forhold, at mange af os finder, ja, vi er måske enige om det alle sammen, at det væsentligste stadig væk er at sikre praktikpladser i virksomhederne, og det er vort hovedformål.

Så skolepraktikken er en ventilordning, men til gengæld en, som jeg ikke synes vi bare uden videre kan kaste vrage på, hvis vi mener noget med, at alle unge skal have en chance, hvis de i øvrigt – og det hedder det i den sammenhæng – er egnede til at fortsætte en erhvervsuddannelse.

Så må jeg sige om dette med flere i beskæftigelse, at nu har jeg været medlem af mere end én regering, og i begge tilfælde har vi statistisk kunnet bevise en stærkt øget beskæftigelse i slutningen af 1980'erne og nu igen her i midten af 1990'erne.

Til hr. Aage Frandsen vil jeg blot sige, at jeg jo ikke skal tolke arbejdsministerens lovforslag, og hvad der ligger i det i forhold til arbejdsformidlingen, men jeg synes, det er helt legalt, at man i den rådgivning og vejledning, som i vore dage er utrolig vigtig – hr. Frank Dahlgaard mindede også om det i forhold til ungdomsuddannelserne – selvfølgelig også forsøger at vejlede de unge redeligt, ordentligt og etisk forsvarligt til de uddannelser, inden for hvilke der også er rimelige beskæftigelsesmuligheder, og i hvert fald også i nogle sammenhænge advarer dem imod uddannelser, hvor der er meget få beskæftigelsesmuligheder.

Men det må til syvende og sidst være den unges eller den søgendes ansvar at træffe beslutning om, hvad det er, man vil beskæftige sig med uddannelsesmæssigt. Men vejledning

må vi sørge for at de får på et seriøst og ordentligt grundlag. Og jeg går ud fra, at det er den tolkning, der skal lægges i de pågældende bemærkninger i det omtalte lovforslag.

(Kort bemærkning).

Jan Køpke Christensen (FP):

Vi i Fremskridtspartiet føler naturligvis meget med de medborgere, der går arbejdsløse, og det lyder flot og smukt, at undervisningsministeren her fra talerstolen kan fortælle, at både den tidligere regering og nuværende regering har skabt stærk stigning i beskæftigelsen.

Det trøster nok ikke de mennesker meget rundt omkring i landet, som har gået arbejdsløse i flere år. Der er vist ingen i dette land ud over måske nogle få ministre, der oprigtigt og ærligt kan se, at der er sket et stort fald i arbejdsløsheden, så jeg synes ikke, vi behøver at drøfte det meget længere. Lad os hellere prøve at kigge på de reelle tal.

Så vil jeg sige til undervisningsministeren, at jeg sagde, at den oprindelige, praktikkompenenserende undervisning, den, der blev fremlagt oprindelig, var ikke, som den burde være, og det er jeg sikker på at ministeren også vil bekræfte, hvis ministeren skal være helt ærlig. At der så er sket en korrigerende og der er ændret på den til det bedre, er noget helt andet, men den oprindelige praktikkompenenserende undervisning var under al kritik, hvilket Fremskridtspartiet som det eneste parti sagde, dengang den blev vedtaget. Efterfølgende var der så flere partier, der sluttede op bag ved det. Så også på det område fik vi medhold.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

19) Første behandling af lovforslag nr. L 27: Forslag til lov om ændring af lov om støtte til voksenuddannelse. (Forlængelse af den støtteberettigende periode og begrænsning af muligheden for støtte til deltidsuddannelse). Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (Fremsat 4/10 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Peder Sass (S):

Dette lovforslag skal ses i sammenhæng med regeringens ønske om at styrke voksnes efteruddannelsesmuligheder. Der er ingen her i Folketinget, som kan være i tvivl om, at kvalifikationskravene til lønmodtagerne ændrer sig hastigt i takt med indførelse af ny teknologi.

Traditionelle job og fagområder forsvinder, og nye vokser frem. Det er vigtigt, at vi har en veluddannet og en dynamisk arbejdsstyrke, der hurtigt er i stand til at omstille sig.

Selv om over en halv million arbejdstagere hvert år skifter job og dermed er med til at bekræfte, at vi har et omstilleligt og et fleksibelt arbejdsmarked, skal vi ikke glemme, at det altid er den del af arbejdsstyrken, der har den ringeste erhvervsmæssige kompetence, som rammes hårdest af ledighed, sammenholdt med, at jo mindre tilknytning, man har til arbejdsmarkedet, jo sværere er det at få et job.

Erfaringerne med VUS-loven siden dens start i 1989 har været meget positiv. Loven har været med til at igangsætte jobrotationer, der har bevirket, at de beskæftigede har fået et uddannelsesløft, og at mange ledige igen har fået fodfæste på arbejdsmarkedet.

VUS-loven har været med til at bringe vore uddannelsesinstitutioner ind i et godt og udviklende samarbejde om kursusforløb, der tager udgangspunkt i de voksnes livserfaringer og forudsætninger, og som en sidegevinst har det også været med til at give inspiration til uddannelsesinstitutionernes andre kurser.

Som lederen af Udviklingscentret for Folkeoplysning og Voksenundervisning engang udtalte, er dette en glad lov. Hun, der kommer på kursus, er glad, fordi hun har fået en ny viden og en ny inspiration. Arbejdsgiveren er glad, fordi virksomheden har fået hævet medarbejderens kvalifikationer og dermed virksom-